

Mededelingen Heemkring Haaltert

4de jaargang – Nr. 4

V A N D E R E D A K T I E

Waarde lezer,

Je hebt nummer 4 en tevens het laatste nummer van de 4e jaargang in handen. Wij bezorgden je het voorbije jaar ruim 100 bladzijden informatie over onze dorpen. Een speciale inspanning werd geleverd om lay-out en presentatie heel wat aantrekkelijker te maken. Wij kunnen nu ook in de toekomst interessant fotomateriaal gebruiken.

En het aantal leden ?

In het voorbije jaar groeide het ledenaantal met 40, zodat wij nu reeds 265 abonnees tellen.

Ons tijdschrift heeft een oplage van 350 exemplaren, 265 ervan gaan naar de leden en 49 nummers worden gestuurd naar Oost-Vlaamse Heemkringen, archieven, bibliotheken. Wij voorzien telkens een aantal proefnummers die wij graag ter beschikking houden van eventuele kandidaat-leden ! Bezorg je ons adressen ?

Wil je ons wat nader leren kennen ?

Ben je geïnteresseerd in al wat Heemkunde behelst ?

Bezit je waardevolle gegevens en/of dokumenten ?

Kom eens praten, wij kunnen stellig nieuwe hulp gebruiken ! !

In dit nummer zit ook het stortingsbulletin waarmee je je lidmaatschap kan hernieuwen. Mogen wij opnieuw op je steun rekenen ?

Het gewone lidmaatschap bedraagt slechts 200 fr. Gelukkig zijn er ook een groot aantal steunende leden, wie wij graag speciaal danken. Steunende leden betalen een minimumbijdrage van 300 fr.

Overschrijving of storting kan gebeuren via rek. 439-5083061-63 van HK Haaltert.

Met dit nummer sturen wij eveneens onze oprechte nieuwjaarswensen voor een aangenaam en vredig samenleven in ons aller Heem !

Voor suggesties en inlichtingen :

Voorzitter	Robert LIEVENS	Terlicht 24	KERKSKEN
Sekretaris en redaktie	Willy DE LOOSE	Diepeweg 15	HAALERT
Eindredaktie	Gilbert REDANT	Stationsstraat 81	HAALERT
Bibliotheek en archief	Paul TEMMERMAN	Driehoek 111	KERKSKEN
Leden	Amandine TEMMERMAN	Ninovestraat 81	HAALERT-TERJODEN
	Paul COPPENS	Koekelberg 13	DERDERHOUTEM
	Edgard HUYLEBROECK	Borrekent 40	DENDERHOUTEM
	Roger DE TROYER	Hallebaan 3	HELDERGEM
	William MINNAERT	Vijverstraat 4	HELDERGEM

RECHTSPRAKEN VAN HET LEENHOF DE SCHIJVINCK TE HAALERT, BEGIN 17e EEUW

Onderzoek door de leenmannen van de Schijvinck op 27 september 1633. De getuigen werden gehoord omtrent de bedreigingen, uitgesproken door de knecht van de weduwe Cornelius Roelants, wonende te Haalvert tegen Jacques van de Hauwe, zoon Adriaen, klerk van Romeyn Limmenander, griffier van de baronie van Liedekerke, die kwam hop plukken, staande op de hofstede, waarop Cornelius Roenants gestorven was. De knecht vroeg aan de klerk : "Sijt ghij de hontsvodt die de vrouwe van deze huijse vuyt haer huijs heeft doen steken ?" Bij het afwijzend antwoord zei de knecht : "Ick zaude hem eenen koghel door zijn lijf jaghen, ... hij zaude desen dagh niet thuys komen".

J. DE BROUWER

Op zondag 15 juli 1635 om 10 uur 's avonds sloeg Jan Roelants, zoon Pieter, met een stok op het hoofd van Pieter De Loose, schaper bij Lieven de Tavernier, met de dood als gevolg. De dader werd tot viermaal toe gedaagd voor jonker Cornelius du Baenst, hoogbaljuw van Ninove en van het Land van Rotselaer, namens de heer Philips du Bosch, heer van het land van Rotselaer, namens de leenmannen van het heerlijk leenhof van de Schijvink te Haalvert.

De gedaagde liet verstek gaan !

Op 18 september 1636 oordeelt de hoogbaljuw dat de dader wegens doodslag dient veroordeeld te worden tot "een condigne penitentie van lijfstraffe" als voorbeeld voor de andere.

J. DE BROUWER

In memoriam Eerwaarde Br. August

Blijf gedenken

Broeder AUGUST, Jozef HEYMAN

Broeder van de Christelijke Scholen

Geboren te Haaltert op 2 september 1897

Ingekleed op 7 september 1913

Eeuwig geprofest op 30 augustus 1922

Overleden te Groof-Bijgaarden op 21 september 1984

Haaltert is bij de Broeders der Christelijke Scholen vele decennia lang eminent vertegenwoordigd geweest. Eerst was er Broeder Denis (A. De Schepper, Ekent) die het zelfs tot algemeen overste van de Congregatie bracht, met 1600 broeders onder zijn gezag. Later kwam Br. Denis (J. Iliane, Dorp) en Br. Benoit (L. De Winne, Dorp), allebei opgeklommen tot het directeurschap van grote scholen.

De vierde in de rij, Eerw. Br. August (Jozef Heyman, Ekent) overleed op 21 september 11. in het retraitehuis van Groot-Bijgaarden, 87 jaar oud.

Van 1914 tot 1932 was Br. August werkzaam als onderwijzer in verschillende scholen van het Vlaamse Land tot hij leraar werd benoemd aan de normaalschool (lager en middelbaar) St.-Thomas te Brussel. Daar werkte hij mee aan de opleiding van menig Haalterts regent en onderwijzer.

Amper 3 jaar later vinden we hem te Kortrijk als directeur van het St.-Jozefsinstituut, en nog later, in dezelfde functie, aan St.-Jan-Baptist te Molenbeek.

Vervolgens werkte hij als onderdirecteur in de Procure te Brussel, opnieuw als schooldirecteur resp. te Gent (O.L.V.), te Brussel (St.-Joris) en te Laken.

In '67 riep St.-Thomas hem terug. Daar, tot '71, hield hij zich vooral onledig in het boekwezen. In samenwerking met de Procure verschenen van zijn hand enkele leerboeken die qua pedagogisch inzicht een grondige vernieuwing brachten in het taalonderwijs.

Br. August was niet alleen leraar en opvoeder bij uitstek, niet alleen taalprominent en auteur, hij heeft ook op stuk van bouwkunst zijn strepen verdiend.

Zo werd op zijn architecturaal talent een beroep gedaan in St.-Jozef te Kortrijk, in St.-Joris te Brussel en in de kunstdrugschool te Gent.

Het zijn echter in de eerste plaats zijn gemoedelijkheid en zijn diepe godsvrucht, naast zijn levendige belangstelling voor het wel en wee van zijn oud-studenten, die tot de harten spraken. Zonder te vergeten : zijn verknochtheid aan zijn geboortegrond.

Haaltert heeft aan Br. August een waardig ambassadeur gehad.

G. REDANT

Oud Pastoreel huis en hof te Heldergem

Staat van de pastorie van Heldergem bestaande uit een pastoreel huis, boomgaard en hof, omzoomd met hagen en gelegen bij de kerk. Volgens het oud landboek bedroeg de oppervlakte 72 roeden. De pastorij werd gebouwd toen Carolus Ringoet pastoor was te Heldergem (1668-1711). Hij had de toestemming gevraagd aan de Sint-Adriaansabdij te Geraardsbergen om een nieuw pastoreel huis te bouwen, want de pastorij, schuren en stallingen, waren afgebrand door de soldaten. Deze gegevens heeft pastoor De Maeyer overgeschreven op 5 juni 1850 van een oud versleten briefje, dat volgens hem niet meer kon bewaard worden.

Volgens de legger van 1812 was de oppervlakte verdeeld als volgt :

jardin	15 a 50 ca	
idem	3 a 30 ca	
bâtiment	2 a 00 ca	
	<hr/>	
	20 a 80 ca	oude maat 67,5 roeden

Volgens de nieuwe legger :

tuin	3 a 30 ca	
pastorij	2 a 90 ca	
tuin	17 a 30 ca	
	<hr/>	
	23 a 50 ca	oude maat 76,5 roeden.

In de hof van de pastorij bevond zich van oudsher een waterput (steenput) en dit op zowat 30 voet van het pastoreel huis, rechtover de achterdeur. Het water was drinkbaar, maar in 1848 was de kuip van de put in zeer slechte staat. Het was zeer gevaarlijk en het kwam enorm ongelegen, om in de zomer of in de winter, 's morgens vroeg of 's avonds laat, in de hof water te gaan putten. Daarom werd na beraadslaging in de gemeenteraad besloten om een pomp te plaatsen. Er werd overeengekomen met Egidius De Wolf van Aalst om de werken uit te voeren. Op 6 november 1849 waren de werken voltooid en ziehier de rekening.

1. 158,500 kg lood aan 68 cent	107,81 fr.
2. 6,500 kg soduer aan 1,38 fr.	8,99
3. koperen slot	4,00
4. houten bak	4,50
5. ijzerwerk	10,50
6. arbeid en kolen soduer	8,00
7. emmer en toebehoorten	2,50
8. 1 voet zinken buizen	1,09

147,39 fr.

De gemeente Heldergem betaalde 135 fr. en pastoor J.B. De Maeyer 12,39 fr.

In 1852 is er een tweede verdieping op de oude pastorij gezet met nieuwe kap, 2 schone dakgoten voor- en achterkant; voorkant : boven en onder nieuwe vensters; achterkant 2de verdiep : nieuwe vensters, nieuwe deuren voor de bovenkamers, 2 schone waaiers in gekleurd glas in de gang boven de 2 gangdeuren;

aan alle vensters werden ijzeren pompen geplaatst en de voorgevel werd bezet. Langs de achterkant werd een dragende trap in beukenhout gemaakt en geplaatst door Fransiscus Antheunis, timmerman, Heldergem.

Bij deze werken staan geen prijzen vermeld.

Het oud pastoreel huis met grond (23 a 50 ca) werd op 18 april 1862 in het gemeentehuis door de Heer Antoine Yheodore De Vuyst, notaris te Borsbeke, verkocht. Het hoogste bod van 5 600 fr. kwam van Pieter Brabants, maar deze verklaarde onmiddellijk na toekenning van de koop dat hij gesproken had in naam van Donatus D'Haeseleer-Van Aelbroeck, landbouwer, eigenaar, wonend te Heldergem. Deze laatste stemde daarmee in en verklaarde dat hij akkoord was met alle voorwaarden. De kerkraad besliste deze som te gebruiken voor het bouwen van een nieuwe pastorie dicht bij de nieuwe kerk.

Bron : Kerkarchief Heldergem

De Troyer Roger

Haaltert in het Aalsterse Oorkondenboek

In 1906 liet Oscar Reyntjens onder de titel "Boek met den Haire" voor de Oudheidkundige Kring van het Land van Aalst het oorkondenboek van de Keizerlijke Stede publiceren. Daarin vonden we twee gerechtstukken van de Raad van Vlaanderen betreffende geschillen tussen de stad Aalst en Haaltertse brouwers.(1)

In een eerste copie (charter nr 20 in het archief der stad Aalst) wordt een aanklacht van GHERAERDE MATHIJS, brouwer te Haaltert, behandeld tegenover de stad Aalst. Onze brouwer kreeg in 1418 en 1419 het bezoek van de ontvangers Janne Meuleman en Josse van der Visschere die dat ambt van de Aalsterse schepenen gehuurd hadden, met de bedoeling accijns te innen. Gheraerde Mathijs deed een beroep op het speciaal statuut van ons dorp ten overstaan van de stad Aalst. Haaltert behoorde immers tot het Land van Rotselaar, waarover noch de schepenen van Aalst, noch hun ontvangers van belastingen en accijnsen, zeggenschap hadden. Aalst daarentegen beriep zich opeen keure, verleend door de ondertussen overleden hertog Jan van Bourgondië, graaf van Vlaanderen, die haar het recht gaf accijnsen te heffen op het bierbrouwen binnen de stad en een mijl buiten de stadsmuren. De bescherming van die vesten, waarvan de eiser zou gebruik maken in tijd van oorlog of ander onheil, werd ook als argument aangevoerd door de Aalstenaars.

Gheraerde Mathijs werd in het ongelijk gesteld en kreeg naast de accijnsen ook de gerechtskosten toegewezen. De Raad van Vlaanderen oordeelde dat hij brouwde binnen een mijl rond de stadsmuren.

(1) Met dank aan dhr. Leo Fosselle die ons inzage gaf van zijn exemplaar.

Gedateerd 12 maart 1442 wordt een vonnis van de Raad van Vlaanderen beschreven betreffende het recht van de Stad Aalst om accijsrechten te heffen op bier en wijn binnen de heerlijkheid Haaltert.

Charter nr. 24 in het archief van de stad Aalst draagt letterlijk als inhoudsopgave : Eene andre sententie van gheliker materie jeghen den Deken, Capitle ende de opsetene van der prochie van Haeltert.

De inleiding van het stuk is te mooi om die niet volledig over te nemen. Interessant is ook de opsomming van inwoners van Haaltert die betrokken waren bij dit rechtsgeding.

De raedsliede myns heeren shertoghen van Bourgoengen, van Brabant ende van Limbouch, grave van Vlaenren, van Artois, van Borgen, van Henegauwe, van Hollandt, van Zeelant ende van Namen, gheordeneirt in Vlaendren, allen denghonen die dese onse lettren zullen zien ofte horen lesen, saluut. Ute dien dat eene wile es leden, Deken ende Capitle van der Kerke Collegiael van Sente Goerick van Haeltert, Heinderic de Scrivere, Willem de Scrivere, Jan van Wayenberch, Joris Utenhove ende andere mannen van leene ende de Scepenen van vors. heeren van zinen heerscepe van Haeltert, Jan Cloeman, Paridaen Siemons, Heinderic de Sceppere, Jan Van de Hove, Pieter de Budeleere, Hector de Scriver ende Raesse de Scepper, inwonende van den zelven heerscepe van Haeltert ...

Zoals in 1419 beroepen als deze Haaltenaren zich op het uitzonderlijke rechtstatuut van ons dorp binnen het Land van Aalst.

Het "heerscip van Haeltert" ligt gedeeltelijk binnen een mijl afstand van de stad Aalst. Het is "gheinclaviert" binnen het land en graafschap Vlaanderen en behoort aan dezelfde heer. Het is de graaf zelf die alle rechten heeft in Haaltert. Hij heeft alle gerechtsbevoegdheden (toen hogere, middelste en hogere), benoemt de baljuw, leenmannen, meier, schepenen, andere officieren, wethouders en gerechtsdienaars. Hij houdt dit "heerscip" in volledige vrijheid en "ghebuersaemheden van justicien van zynre stede ende lande van Aelst".

Dit betekent dat de aangestelden van de graaf te Haaltert helemaal onafhankelijk staan tegenover de wetgevende en de uitvoerende macht van de stad Aalst.

Het document specificeert verder zelfs dat de baljuw van Aalst, zijn stadhouder of dienaars geen arrestatie of enig andere gerechtsdaad mogen verrichten op het ganse grondgebied van Haaltert, ook op het deel dat binnen een mijl rond de stad gelegen is. Voor de Haaltenaren kan er dan ook geen sprake van zijn aan Aalst accijnsen te betalen op bier dat ze brouwen en verhandelen, op wijn of op sterke dranken. Ze beroepen zich daarbij op het gewoonterecht; er wordt geen belasting betaald aan Aalst sinds "zo langhen tyde dat gheen ghedincken van meinschen en was ter contrarien".

De Aalstenaren bekijken deze zaak vanzelfsprekend totaal anders..

Hun vertegenwoordigers zijn de ontvangers Jan Motte en Gillis de Haze en de schepenen Jan Muelman, Reynier Mours, Ghiselbrecht de Proofst, Wouter Dolaghe, Gheeraerd Bosch, Jan de Veemde en Gillis Van Londersele. Ze zijn inderdaad overgegaan tot het innen van accijnsen op drank te Haaltert binnen een mijl buiten de stadsmuren, ondanks een verbod daartoe en een open brief aan de graaf

die de Aalstenaars 1000 "riders" boete zou opleggen indien ze dit toch waagden (lettren van commissien 7.5.1439).

Hoe driest de Aalstenaars te werk gingen illustreert volgende passage :

.... waren met grooter menichte van volke ende ghewapender hand ghetrocken int vorseid heerscap van Haeltert, ten huuse ende woonste van Paridaen Simoens ghediende man, ende van Willem de Sriver, brauwers, hadden daer huere husen op te broken ende dezelve brauwers uut hueren bedde ghenomen, ghevanghen ende gheleet uten selven heerscepe van Haeltert, ende den vorseiden Paridaen gheleit int vanghenesse binder vorseide stede van Aelst ...

De baljuw van het Land van Aalst, de baljuw, schepenen en ontvangers van de stad Aalst kregen niet enkel de Haaltertse brouwers maar ook de baljuw van Ninove en Haaltert, nl. Janne Cabilliau én de procureur-generaal, als eisers tegenover zich.

De Aalstenaeren stellen dat zij weldegelijk accijnsen mogen innen op wat gebrouwen en geschonken wordt binnen een mijl buiten de stadsgrenzen. Ze verwijzen opnieuw naar de keure verleend door hertog Jan van Boergondië, graaf van Vlaanderen, in het jaar 1414. Ook wordt uitvoerig gewag gemaakt van de hogere rechtsmacht van Aalsterse schepenen : Haaltenaren zouden gehouden zijn de Aalsterse wetten na te leven. Natuurlijk wordt ook herinnerd aan het vonnis van de Raad ten nadele Gheeraerdt Mathys in een soortelijk geding. Ook de bescherming die Willemme den Scriver als buitenpoorter van Gent zou genieten wordt ontzenuwd door verwijzing naar een uitspraak van 1438 waarbij Gillisse van Londersselle, brouwer te Herembodeghem, en eveneens buitenpoorter van Gent, verplicht werd accijnsen te betalen.

Ook bij dit geding halen de Aalstenaars hun slag thuis en er zal dus voor de brouwers, bier- en wijnhandelaars niets anders opzitten dan "twee inghelschen van elk stoope wyne, van elker braute biers van cleenen biere van tien miten den stoop viere schelle zes penne grooten, ende van anderen biere meerdere ofte dierdere de heilft of meer ten avenante van den selven cleenen biere" te betalen.

Omer Van Cromphaut

Denderhoutem : Wie was 1e notaris ?

Na de rechtzetting in het vorige nummer "Mededelingen - Heemkring Haaltert" betreffende de eerste notaris te Denderhoutem, kunnen al enkele bevindingen meegedeeld worden.

In verschillende richtingen hebben we ons zoeklicht opgesteld :

1. in de Rijksarchieven te Gent en te Ronse; in de tekst korten we resp. af R.A.G. en R.A.R.;
2. in het stadsarchief te Aalst (afgekort S.A.A.);
3. bij de Federatie van Notarissen te Brussel, aangeduid F.N.Br.
4. in privé-documenten in bezit van de familie BUYL te Denderhoutem = Fam. B.;
5. in de registers van de burgerlijke stand van Denderhoutem, te Haaltert bewaard = R.B.Dend.;
6. in ons blad "Mededelingen" etc., zo vermeld : M.H.H.

De volkstelling in Denderhoutem gehouden in 1796, en door P. Coppens voor dit tijdschrift bewerkt (1), laat ons reeds in de inleiding de naam kennen die we dienen bij te houden : J. De Winter, agent,. Mogelijk is dit Jozef De Winter die later notaris wordt alhier.

In de bewerking van de gegevens uit deze volkstelling genoteerd, aangaande verschillende beroepen door onze vroege voorvaders hier uitgeoefend, noteren we : één notaris, met name PETRUS-JOHANNES BUIJL, Vondelen. "... er komen wonen door huwelijk in 1768". Over deze persoon wat meer.

Zoals gesuggereerd is in de laatste aanhaling was deze Buijl geen Denderhoutemse inboorling. Dat is juist, want zijn huwelijksakte (2) vermeldt duidelijk : "... ex Nieuwerkerken". Hij was omstreeks 1748 ter wereld gekomen in het gezin van Laurent Buijl-Anne-Marie Lissens. Uit de ingekeken documenten blijkt dat onze Petrus-Johannes Buijl een solide opleiding gehad heeft. Waar hij school liep is ons echter onbekend. Zoals gezegd kwam hij zich bij zijn huwelijk te Denderhoutem vestigen in 1769, in de wijk Vondelen. Zijn wederhelft heette : MARIA-LIVINA DE COOMAN. Toen zij dus trouwden was Petrus-Johannes zowat twintig of eenentwintig jaar oud.

Maria-Livina is de dochter van Judocus De Cooman en Elisabeth De Backer.

Op het ogenblik dat zij zich in de echt verbindt met Petrus-Johannes Buijl was zij weduwe van Cornelis De Conseth. Haar eerste huwelijk dateerde van 20 januari 1762 (2).

Getuigen bij dat huwelijk waren : Franciscus Wijnant en Cornelius Opdekam.

Het werd te Denderhoutem voltrokken. Ze hadden minstens één zoon : Judocus.

(1) M.H.H. jg. 1982.

(2) R.A.G., parochieregisters van Denderhoutem, huwelijken.

We kennen uit haar tweede echt ook zeker één zoon : Jozef Buijl.

Hij moet omstreeks 1783 geboren zijn. Hij was landbouwer van beroep alhoewel we hem in diverse akten ook vermeld zien als "partikulier" en zelfs "écrivain". Maria-Livina De Cooman, weduwe De Conseth en weduwe Buijl, overlijdt te Denderhoutem op 30 december 1823 in de hoge leeftijd van 85 jaar en 5 maanden. Derhalve is haar geboortejaar 1738 geweest. Zo stellen we vast dat haar tweede man tien jaar jonger is. Zij overleeft hem desondanks nog meer dan 7 jaar, want Petrus-Johannes sterft op 13 juni 1816 (1).

Tot enkele maanden vóór zijn dood is Petrus-Johannes Buijl "maire en officier de l'état civil de la commune de Denderhoutem", blijkens de akten ter zake die hij jarenlang ondertekent in die hoedanigheid. Dit blijft hij vele jaren, ook in de Franse tijd.

We willen nu onze aandacht toespitsen op de kapitale vraag : was deze Petrus-Johannes Buijl ook NOTARIS ? Inderdaad, we moeten deze vraag affirmatief beantwoorden ! Dat blijkt uit meerdere dokumenten die wij ter hand kregen.

Een eerste stuk behelst de eedaflegging van Buijl als PRÖ : hij legt deze eed af in handen van "... Br.(2) ende schepenen der heerelijckheden van Ereembodegem ende teralphenen, ... tot sijne qualiteyt van prö". Dit is de afkorting van procureur. In de oude rechtspraak waren dit aangestelde ambtenaren die partijen inleiden bij de "vierschaar", = onze tribunalen. Op onze dagen wordt zo iemand pleitbezorger of avoué genoemd. Geschillen konden immers toen alleen maar door zulke personen aanhangig gemaakt worden bij de rechtbank(3).

In een ander handschrift lezen we eveneens : "Den notaris ende prö. Petrus-Johannes Buijl tot Denderhoutem ..." (4).

In dat dossier is ook een getypte kopie aanwezig van het testament van Judocus De Conseth, stiefzoon van Buijl. De werkende notaris was Charles De Sarne, "notaris publique" te Aalst, die de laatste wilsbeschikking van De Conseth vastlegt. Het stuk, ongedateerd, geeft ons kennis van de executeur van het testament.

Judocus De Conseth, testateur, stelt zijn stiefvader, P.-J. Buijl aan tot testamenteur of uitvoerder van zijn uiterste wilsbeschikking in dezer voege : "... ende alhier mede-comparerende den voors. notaris P.-J. Buijl ..." (2). Dit moet, indien het echt was, vóór juni 1816 opgemaakt geweest zijn, want dan overlijdt deze Buijl.

We lazen nog een merkwaardig stuk : de adjunct-politiecommissaris van deze commune (sic !) brengt de rechtbank op de hoogte van ongeregelheden die zich zouden voorgedaan hebben te Lebeke, in de nacht van 4 naar 5 fructidor IXe jaar van de Franse Republiek (5). Men zou er de meier beledigd en belachelijk gemaakt hebben. Verscheidene personen zullen zich vóór het tribunaal dienen te verantwoorden ! We kennen de afloop van dit geding niet (2).

(1) R.B. Dend. overlijdens

(2) Fam. B., Burgemeester

(3) zie Land van Aalst, jg. 1981, nr. 3, p. 104; "... om procureur te worden moest men enkel een praktische vorming genoten hebben bij een ander procureur of notaris en bovendien door de Schepenbank aanvaard worden".

(4) Fam. B. (de onderstreping van notaris is van ons)

(5) 5 fruct. 9e j. = 23 augustus 1801.

Er is nog een lang aanslepend conflict geweest tussen deze Buijl, meier, en de toenmalige pastoor van Denderhoutem : FR. C. FRANSMAN. Het ging er in 1807 om de door Buijl afgezette grafmaker Kieckens; afzetting waartegen de pastoor zich met alle macht verzette. De plaats van grafmaker werd terstond toegekend door de meier aan Judocus Van de Weghe. In deze drukke korrespondentie wordt steeds de titel MEIER gebruikt, en nooit NOTARIS. Dit was overigens heel korrekt, maar toch ... (1).

Nergens vonden we in officiële bescheiden Buijl als NOTARIS aangeschreven. Ook niet in de akte van aankoop, verleden voor notaris P.J.G. Vander Heyden te Aalst, waarin vastgelegd wordt dat P.-J. Buijl eigenaar wordt van een onroerend goed in Denderleeuw. Andermaal luidt de titulatuur : "... Pierre-Jean Buijl, MAIRE de la commune de Denderhautem ... "; tijdstip : 22.12.1808.

Nu even zijn dorpsgenoot Jozef De Winter in het licht gesteld.

Ook deze man is zich vanuit een vreemd dorp in Denderhoutem komen installeren. Inderdaad, hij zag het levenslicht te Voorde op 14 maart 1767 (2).

Hij verloor vroeg zijn moeder, Maria-Alexandra Des Enfans, die vijf minderjarige kinderen achterliet bij vader Petrus-Livinus De Winter, wagenmaker te Voorde.

Er komt een tweede huwelijk tot stand : vader De Winter hertrouwt met Anna-Catharina Bruylant, uit het naburige Pollare. Het gezin groeit nog met drie jongens aan, zodat de familie nu zes jongens en twee meisjes telt.

Tamelijk jong leert Jozef De Winter de gefortuneerde familie de Sadeleer-Redant te Haaltert kennen, natuurlijk bij voorkeur de jonge dochter Barbara !

Na heel wat tribulaties trouwt het koppel op 26 juli 1791 te Denderhoutem (3).

Zij vestigen zich ook in deze gemeente. Was het in de Anderenbroek ?

Is het deze De Winter die agent is der gemeente Denderhoutem, zoals we vaststellen in de volkstellingenlijst van 1796 ?

Wij sluiten het niet uit, alhoewel het zeker is dat er op dat ogenblik in Denderhoutem nog De Winters aanwezig waren, al of niet verwant aan mekaar.

Toch begrijpen we het zinnetje niet in het artikel van P. Coppens waar hij stelt "... in Denderhoutem komen wonen in 1790 met volledig gezin"(4).

Vergelijk hiertoe de huwelijksdatum !

Jozef De Winter wordt in 1807 tot notaris benoemd ter standplaats Denderhoutem (5).

Dit gezin De Winter-De Sadeleer wordt met tien kinderen gezegend. De oudste, Joannes, ongehuwd, notaris te Welden, overlijdt op 29-jarige leeftijd bij zijn ouders te Denderhoutem de 27e maart 1820. De tweede zoon, Charles, zal zijn vaders studie voortzetten in 1833, jaar waarin Jozef De Winter op 8 augustus overlijdt. Hij was al vijf jaar weduwnaar. Deze familie speelde een voorname rol in de gemeente en op de parochie, tijdens de eerste helft van de vorige eeuw. Na deze kennismakingen nog enkele bedenkingen over de hoofdvraag.

1. Tot nog toe vonden we nog geen enkel spoor van aankoop- of verkoopakten, noch van minuten, door notaris P.-J. Buijl ondertekend. De minuten van de beide

(1) Archief van het bisdom te Gent, bundel Denderhoutem.

(2) R.A.R. parochieregisters Voorde, geboorten.

(3) R.A.G. parochieregisters Denderhoutem, huwelijken

(4) M.H. art. de volkstelling van 1796

(5) bevestigd door de heer rijksarchivaris Gadeyne te Ronse

notarissen De Winter worden bewaard ter studie van notaris Roger Van Rossem te Ninove (1).

2. Het is vrijwel uitgesloten dat Petrus-Joannes Buijl zijn zg. notarisstudie in 1807 aan Jozef De Winter zou overgelaten hebben : Buijl was toen nog geen zestien jaar oud; hij bleef evenwel zijn openbare ambten (meier en ambtenaar van de burgerlijke stand) voortzetten. Van dergelijke transactie hebben we trouwens nooit gehoord !

3. Er zijn in Denderhoutem nooit twee notarissen tegelijkertijd geweest. Zie hiervoor de studie van P. Coppens over de volkstelling.

4. Opzoekingen in de rijksarchieven te Gent en te Ronse naar deze notaris Buijl leverden niets op. Evenmin bij de Belgische Federatie van notarissen te Brussel vonden wij iets positiefs. Voor deze Federatie antwoordde ons meester Vercouteren uit Beveren.

Wat dient dan de eindkonklusie te zijn ?

We durven wel stellen dat Petrus-Joannes Buijl NOTARIS was te Denderhoutem; de getuigenissen sluiten als een bus.

Maar was hij wel de officiële persoon die notariële handelingen vastlegt op wettelijke wijze, zoals wij dat op onze dagen verstaan, d.w.z. verkopeningen, kontrakten, etc . ?

Zou de volgende tekst - uit een Leuvens tijdschrift genomen - geen welkome stof tot nadenken bieden over deze kwestie :

"... zijn basisberoep bracht mee dat een notaris bijzonder geschikt was om als pleitbezorger (te Leuven procureur genoemd) voor de advocaten op te treden. Slechts in uitzonderlijke gevallen had hij rechtsstudie voltooid. Zijn schrijversactiviteiten lieten hem toe ook als klerk te fungeren, bij voorbeeld als secretaris van de talloze parastedelijke organisaties als daar waren : de ambachten, de gilden, de schutterijen, de rederijderskamers".

Deze tekst van Leo Van Buyten "Het notariaat, een beroep in evolutie" leert ons beter begrijpen wat in het oude regiem het notarisambt betekende. (2)

Tot daar de resultaten van onze speurtocht.

Kunnen we besluiten met de mening voorop te stellen dat Petrus-Joannes Buijl wellicht meer "procureur, meier en officier van de burgerlijke stand" was, en waarschijnlijk ook nog een eigen landbouwwitbating had in de Vondelen, dan wel notaris-met-een-studie.

Nieuwe gegevens over deze kwestie zijn uiteraard welkom op de redactie.

Wie bezorgt ons die ?

Edgard Huylebroek

(1) zie "Het Land van Aalst" jg. 1954, kaft achteraan.

(2) zie het art. van lector-werkleider Leo Van Buyten in "Alumni-Leuven".
14e jg. nr. 2, 1983; p. 9 e.v.

Wijknaam Terjoden (14)

Om zeker rekening te kunnen houden met alle mogelijke versies voor de naam : Jood, Juede, Joede, hebben we ons reeds geruime tijd geleden, verdiept in een verhandeling van Dr. in de filosofie en letteren, Jean Stengers "Les Juifs dans les Pays-Bas au Moyen Age" (De Joden in de Lage Landen tijdens de Middeleeuwen). (Uitgave Koninklijke Belgische Academie der letteren en der morele en staatkundige wetenschappen - VERHANDELINGEN - verzameling in 8° - boek XLV - aflevering 2 - 1950.)

Hieruit trachten we bondig aan te halen :

De middeleeuwse betekenis van JOOD en oudnederlandse variaties.

I. In eerste instantie een beoefenaar van de joodse godsdienst. Een aanhanger van de oude wet (Oud testament met typische wetten en geplogenheden).
Leven in gesloten gemeenschappen en laten zich niet opslorpen.

II. Een persoon zonder, of van om het even welke religie die door afstamming of fysionomie de kenmerken droeg van het joodse ras.

Opmerking : een tot het kristendom bekeerde Jood werd door de geestelijke en wereldlijke overheid als een volwaardige katholiek beschouwd en niet langer als Jood gebrandmerkt. Bij zijn bekering tot het katholicisme kreeg hij een kristelijke voornaam en genoot de rechten van een gewoon burger.

III. In de volksmond.

a) Een bekeerde Jood en zijn afstammelingen bleven in de ogen van het volk - dat reeds het "joods type" kende - joodse katholieken en raakten daàr de naam Jood niet kwijt. Op die wijze werd het een familienaam. We kennen, via geschriften uit de Middeleeuwen, vele kristenen die de geslachtsnaam judeus, judaeus, de juede, de joede droegen die hun door de volksmens werd gegeven.

b) Figuurlijk en overdrachtelijk werd de naam door het volk ook gegeven aan een individu - of vóór hem aan één van zijn voorouders - als scheldnaam voor een ondeugd of gebrek, zoals valsheid, roof, geld- en hebzucht, gebreken die aan de Joden in hoge mate werden toegeschreven.

IV. Kleine joodse geldschietters tegen woekerintresten en pandhuisbezitters, naast de grote Italiaanse financiers, de Lombarden. Tussen die Lombarden, die Kristenen waren, hadden zich, volgens sommige historici, ongetwijfeld echte Joden geïnfilteerd.

Enkele van deze betekenissen zijn nog aktueel in onze omgangstaal.

Op een bepaald ogenblik grijpt de kerk in om kristenen te verbieden buitensporige intresten te eisen. Om als kristen aan deze maatregel te ontsnappen, lenen de Lombarden geld aan de Joden om er in hun plaats mee te woekeren. Dat moet wel, indien de Joden zelf er ook nog willen aan verdienen om zich te kunnen handhaven. In de ogen van het volk zijn zij dus de uitpersers, de woekeraars. Vandaar

hun reputatie.

Indien de v.d. Dilften, noch hun echtgenoten, tot de hoge adel behorend, niet in aanmerking komen voor een joodse afkomst - we hebben ook geen enkel bewijs dat ze tot de vergorgen Joden behoren - kan op hen dan de figuurlijke betekenis niet van toepassing geweest zijn ?

Figuurlijke betekenis :

Ze hebben zich door huwelijk, door gunst, door koop, door ruil, heel wat weten te verwerven, al staan ze daarin niet alleen.

- We lezen bij Dr. Floris Prins in zijn "Geschiedenis van Antwerpen" (deel IV - onder jertog Jan II (1325-1355) op blz. 110, + 1348) :

"Godfried v.d. dilft, de man die zich had eigenaar gemaakt, bij de ruiling van de aloude kerkelijke goederen, sinds jaar en dag aan St.-Michiels toebehorende, op het St.-Willebrordsveld gelegen ...".

Klinkt daar niet even een beschuldigende ondertoon in door ? Wordt Godfried misschien verdacht van minder scrupuleuze manipulaties bij de ruil ?

Of is het alleen de late spijt van een geestelijke om wat toen heeft plaatsgehad ? Ons inziens klinkt het nochtans reeds neutraler op blz. 118 :

"Het loont de moeite hier te noteren dat Godfried v.d. Dilft de grote grondeigenaar geworden is op het St.-Willebrordsveld. Op 7 september 1346 heeft de abdij deze grond afgestaan aan Godfried tegen Godfrieds' goed te Deurne".

- Na de gunsten genoten te hebben van hertog Jan II, verwisselde hij na diens dood van kamp - tijdens de successieoorlog - om over te lopen naar de Vlaamse graaf, Lodewijk van Male. Al ging het dan ook om de erfrechten van zijn vrouw, Jenneken, en dus ook om die van zijn kinderen, werd het hem in Brabant, en door menigeen in Antwerpen, zeer kwalijk genomen. In die optiek gezien, dunkt u, dat hij de scheldnaam Jood kan hebben opgelopen ? Wij zelf laten de vraag vooralsnog onbeantwoord.

Een andere hypothese afgeleid van de naam.

Toen we drie jaar geleden naar het stadsarchief in Antwerpen togen, constateerden we - nog onervaren - verbaasd dat de naam Godfried op veel verschillende manieren geschreven werd. Godfried was als het ware de gemoderniseerde naam voor :

Godevaerd	Godewaerd	Godenaert	Godeverd	Godewerd
Godewert	Godevaert	Godenaerts	Godent	Gudens
Gudewert.				

We ontdekten later meermaals hoe moeilijk in sommige gevallen, in dat oude handschrift, de medeklinkers J en G van elkaar te onderscheiden zijn.

De volgende gedachte doorkruiste onze grijze hersenstof.

Stel dat in de administratie van die tijd iemand in Aalst of Erembodegem een J gelezen had in plaats van een G voor de voor naam, en als plaatselijk scribent hierdoor in officiële stukken jodewaert schreef waar godewaert diende te staan - jodeverd i.p.v. godeverd - jodewert i.p.v. godewert, dan verkreeg men de naam van de wijk als men de verblijfplaats van Godfried aanwees : ter jode waert - ter jode wert. Of niet soms ?

Overdrachtelijke betekenis in verband met juridische terminologie.

Voor zover als bekend hadden reeds voorzaten van Godfried de jongere schepenaambten vervuld te Antwerpen. Ongetwijfeld hebben ze dat ook in Borgvliet en Hogerheide, of hadden er toch minstens een zekere rechtsmacht in de eigen heerlijkheid. Godfried bracht het verder.

Als begunstigde van hertog Jan II van Brabant werd hij schout van Antwerpen. Later onder graaf van Vlaanderen, Lodewijk van Male, een tijdlang zelfs ruwaard. Dat is niet niets. Later zullen zijn nakomelingen nog schepenaambten bekleden in Antwerpen en Aalst. Schepen, schout, baljuw en zeker ruwaard, het hield allemaal rechterlijke bevoegdheid in.

Een schepen van nu is niet meer wat een schepen toen was. Met aan het hoofd de baljuw vormden de schepen een vierschaar, zij spraken en oefenden recht uit. Alle officiële akten - door hun of ten hunnen dienste opgemaakt - werden door hen ondertekend. Ze hadden dus bij hun rechtsmacht ook nog de gezamenlijke bevoegdheid van onze huidige notarissen. Tot op heden, en toen heel zeker, is de latinisering van onze gewesten - gevolg van de inval van de Romeinen - zeer sterk blijven doorspelen in de juridische terminologie. De reeds genoemde oorkonden van "Godefroy" waarin minstens één oorkonde betreffende het schependom te Aalst en te Erembodegem, liet ons vermoeden dat Godfried hier ook reeds rechtsmacht kon gehad hebben - mogelijk zelfs zetelde in de vierschaar te Erembodegem. In de legende werd, en wordt nog steeds, meermaals gesproken van een verbinding die er zou geweest zijn tussen het Mottekasteel en de watermolen in de buurt van het hof ter Hagen - op de grens van Erembodegem-Terjoden en Welle - al werd dit in de verbeelding wel eens een onderaardse gang.

De toponiem - Lange Hage - is waarschijnlijk toch een overblijfsel van de verbinding tussen de twee. Op het hof ter Hagen werd de "souveraine waerhede" gehouden. Alle mannen boven de 15 jaar van de vier dorpen : Erembodegem, Welle, Iddergem, Teralfene, waren verplicht er tweemaal 's jaars te verschijnen. Daar werd gezorgd voor orde en wet, geschillen beslecht, boeten opgelegd en kriminele straffen uitgesproken vóór de vierschaar. Gezag en ontzag, t.o.v. hen die deze rechtsmacht uitoefenden, moet destijds zeer groot geweest zijn. Zelfs indien Godfried niet in de vierschaar zetelde had hij toch altijd nog een zekere juridische bevoegdheid over het goed, Ten Broeke, aangezien het een enclave betrof.

We zoeken dus in het desbetreffende Latijn of de daarvan afgeleide terminologie :

judex - iudices - juge (Zn. dialect) = rechter

judicium = vonnis, uitspraak

judicament = oordeel, vonnis - vonnisplaats

judicieux = oordeelkundig, verstandig, overlegd

judicieel = rechterlijk, gerechtelijk

judiceren - iudicieren = beoordelen, vonnis vellen

judicatuur = rechtspraak, berechting inzake strafzaken, rechtsgebied.

Nemen we nu de stam van de meeste dezer Latijnse of van het Latijn afgeleide woorden, dan krijgen we telkens jude of judi en treft ons de gelijkenis met het oudnederlands jude of juede voor Jood.

Uit het Middel nederlandse Woordenboek van Verwijs-Verdam noteerden we nog :

- jube (Zn. woord) in de betekenis van "ter jube comen"
" daar comen waer men zeggen moet " zich verantwoorden moet
vb. vóór de vierschaar
- judje = rechter - jugie (Zn.)

Judje, het klinkt bijna als verkleinwoord van het Duitse Jude voor Jood.
Daarbij komt dat zowel in het Duits als in het Latijn de u als oe wordt uitgesproken. Zou het niet onder invloed zijn van deze beide talen dat we in het oud-nederlands "joed of joede" krijgen voor Juede ?

Zou het niet mogelijk zijn dat men destijds in de volksmond bv. sprak van : ter juede(n) - ter judi - ter jude - ter joede(n) waert gaan, als men bedoelde " gaan naar de rechtzitting of naar deze persoon die recht spreekt : de rechter of judex, of, judices ?

Door de tijd zou de betekenis daarvan kunnen verloren gegaan zijn.

Acht u dit niet mogelijk, of hebt U reeds een eerder keuze gemaakt ?

Mevr. De Waegeneer-Temmerman

Kadastrale kaart volgens P.C. Popp

Enkele jaren geleden kwamen we in het bezit van de "Tableau indicatif et matrice cadastrale" die bij de kadastrale kaart hoort van P.C. POPP.

Volgens het titelblad van dit dokument, in het Frans gesteld, is deze kadastrale legger evenals de kaart uitgegeven door dezelfde Popp "ancien controleur du cadastre, ingénieur géographique, membre de l'Academie National de Paris, etc." De uitgave geschiedde met toelating van het Gouvernement en stond onder de auspiciën van de Minister van Financiën.

Aan de hand van de kaart, waarvan we reeds lang een exemplaar in ons bezit hadden, is het nu mogelijk na te gaan wie de eigenaar was van de gronden in Kerksken en deze gronden te situeren.

De tabel is niet gedateerd. Juiste gegevens daaromtrent hebben we niet. Klaarblijkelijk moet ze gesitueerd worden rond het midden van de vorige eeuw.

De tabel is in het Nederlands opgesteld (behalve het titelblad en sommige gegevens).

Ze bevat de naam, voornaam en verblijfplaats van alle eigenaars, de aard, de belastingsklasse en het belastbaar inkomen van ieder perceel.

Er worden enkele gegevens verstrekt, zoals de verschillende klassen, waarbij de bebouwde en onbebouwde eigendommen zijn ingedeeld en de "zuivere begroting" voor deze eigendommen.

Zo hebben we voor de gronden volgende indeling en klassen met hun opbrengst.

S O O R T	K L A S S E	ZUIVERE BEGROTING PER BUNDER
Labeurgronden	1	96 fr.
	2	80
	3	64
	4	44
	5	28
Tuinen	1	120
	2	96
Boomgaarden	1	120
	2	30
Weiden	1	95
	2	80
	3	57
	4	27
Bos	1	50
	2	30
Huizen	1	87
	2	69
	3	51
	4	39
	5	30
	6	18
	7	12
	8	6

Afzonderlijk is vermeld : een windmolen Klasse 1 : 228 fr.

In een paar bijdragen willen we enkele eigenaars en hun eigendommen uit vorige uuw wat nader bekijken en nagaan hoe deze toestand er nu uitziet.

In deze aflevering zullen we handelen over de goederen, toebehorend aan openbare besturen of instellingen.

Al dadelijk valt op, dat er geen kloostergemeenschappen of kerkbesturen in de lijst van eigenaars voorkomen. Geen wonder ook, nauwelijks enkele tientallen jaren voordien waren hun goederen onder het Franse Bewind aangeslagen en grotendeels verkocht aan particulieren.

Naast de gemeente Kerksken, die 66 aren in eigendom bezat, treffen we nog aan "Den Armen van Kerksken" met 7ha 45a 60 ca (wij zouden nu spreken van het O.C.M.V.). Verder zijn er nog "Den Armen van Haaltert" met 1 ha 61 a, van Helder-gem met 1 ha 63 a en van Aalst met 45 a.

Het hospitaal van Aalst en Gent bezaten respectievelijk 1 ha 59 a 20 ca en 55 a 60 ca in eigendom te Kerksken.

Hierna volgt de opsomming.

KERKSKEN - de gemeente

35a	40 ca Tuin	Sectie B	nr 687
8a	10 ca Tuin	B	700
1a	00 ca School	B	701
11a	20 ca Pastorie	B	703
3a	90 ca Kerk	B	707
6a	40 ca Kerkhof	B	708

66 a

HAALTERT - de armen

69a	00 ca Land	Sectie A	nr. 9
26a	00 ca Land	A	398
23a	90 ca Land	A	593
34a	50 ca Land	B	19
7a	60 ca Weide	B	810

1ha61a 00 ca

KERKSKEN - den armen

25a	50ca weide	A	6
14a	20ca tuin	A	76
19a	00ca tuin	A	89
5a	20ca land	A	145
10a	00ca land	A	147bis
19a	90ca land	A	280
14a	50ca land	A	300
47a	00ca land	A	328
2a	90ca land	A	329
18a	00ca land	A	392
44a	80ca land	A	488
21a	50ca land	A	494
9a	70ca land	A	543
57a	30ca land	A	628
20a	20ca land	A	651
15a	20ca land	A	727
15a	30ca land	A	414bis
8a	30ca Tuin	A	500
6a	30ca Boombaard	A	500bis
14a	80ca Land	B	845
15a	40ca Land	B	37
23a	80ca land	B	126
2a	80ca weide	B	232
22a	10ca land	B	388
60a	00ca land	B	515
38a	50ca land	B	517
9a	80ca land	B	635
1ha	20a 80ca land	B	681
62a	80ca weide	B	792

HELDERGEM - den armen

31a	10ca Land	A	190bis
60a	10ca Bos	A	191
8a	00ca land	A	316
30a	50ca land	A	540
17a	30ca land	B	83
16a	00ca land	B	375

1ha 63a 00ca

AALST - den armen

45a	00ca land	A	309
-----	-----------	---	-----

AALST - het hospitaal

20a	00ca land	A	517
16a	90ca land	A	561
20a	20ca land	B	483
5a	10ca huis	B	481
5a	40ca tuin	B	482
61a	90ca land	B	511
16a	80ca land	A	281
12a	90ca land	A	386

1ha 59a 20ca

GENT - het hospitaal

32a	90ca land	B	144
12a	10ca weide	B	647
10a	60ca weide	B	651

55a 60ca

7ha 45a 60ca

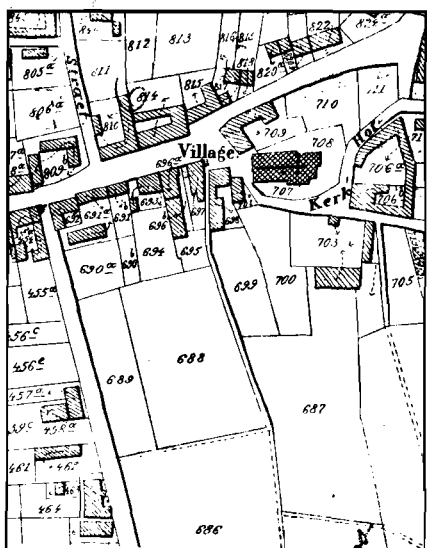
De eigendommen van de gemeente liggen allen in de Sectie B, dit is het gedeelte van de gemeente ten Z van de rijksweg gelegen. De sectie A ligt ten N van de Rijksweg.

De kerk heeft haar oude vorm, kleiner dan ze nu is en het kerkhof ligt er omheen, nr. 707 en 708. Het N-gedeelte van dit kerkhof is volledig verdwenen in 1957 door verbreding van de rijksweg alsmede het stuk achter het kerkkoor, dat ingenomen is bij de verbouwing van de kerk in 1892.

De school lag naast de kerk met de schooltuin nr. 700 en 701.

Daar staat nu de beenhouwerij F. Van Melckebeke en zijn aanpalende woning, het vroegere huis van de familie Coppens.

Verder bemerken we de pastorie met voortuin, poortgebouw - nu parkeerplaats - en de pastorietuin, nr. 703 en 687. Zie afbeelding I.

Van de eigendommen van "Den Armen" van Kerksken lag alleen het perceel Sectie A nr. 280 langs de steenweg op Terlicht. Het was het 2e perceel voorbij de Landledestraat, richting Heldergem. Een gedeelte ervan werd onteigend voor de recht-trekking van de rijksweg, die in 1941 werd verwezenlijkt aldaar. Het perceel behoort thans niet meer tot de O.C.M.W. De andere gronden liggen verspreid over het ganse grondgebied van de gemeente.

We wagen ons hier aan een paar veronderstellingen die we afleiden uit de aard van de gronden en hun ligging ten opzichte van hun omgeving.

Sectie A nr. 76, tuin, werd waarschijnlijk destijds als dusdanig gebruikt door de We. G. Van Boven, wiens woning het kadastraat nr. 77 draagt en die tevens eigenaar was van Nr. 78 en 79. Het huis is te situeren in de Pennestraat, ongeveer ter hoogte van de woning van wijlen J. Slagmulder.

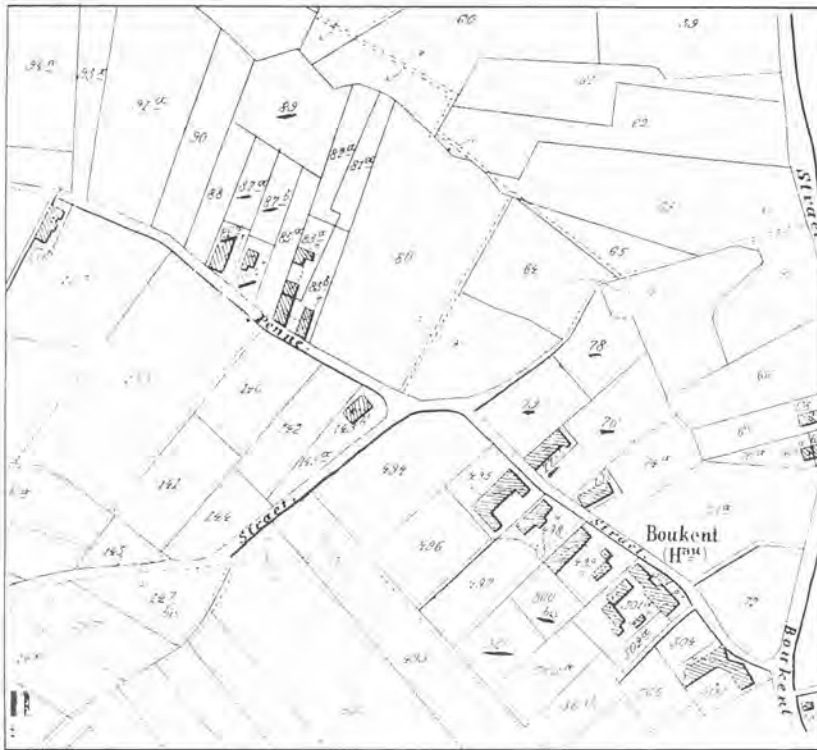
Ook nr. 89 in de Sectie A is in gebruik als tuin, misschien door de eigenaars en bewoners van de vóórgelegen woning, Van Londersele Domien en consoorten, die nr. 86a en 87a bezaten ofwel door hun geburen, de We De Smet Fransiscus en consoorten, eigenaars van nr. 87b en 87c, beiden woonachtig in de Pennestraat ter hoogte van de huidige woningen De Schrijver Th. en Vorstermans P.

(Zie afbeelding II)

Nog een andere tuin en boomgaard, nr. 500 en 500 bis in de Sectie A, liggen achter het erf van Ludovicus De Schrijver, die het nr. 499 bewoond in de Pennestraat en werden waarschijnlijk door deze gehuurd. Huidige eigendom P. Wellemans. Zie afbeelding II.

Gebouwen noch bossen komen onder de eigendommen voor.

Een perceel bos van 60a 10ca treffen we aan onder het goed van "Den Armen" van Heldergem. Het ligt op de grens met Heldergem langs de Holbeek en heeft tot op heden zijn zelfde vorm bewaard.

"Den Armen" van Haaltert bezat één perceel aan de steenweg, het nr. 593 in de Sectie A. Het liep door van de Driehoekstraat (steenweg) tot in de Watervoor. Nu staan er de huizen op van Gees Ida en Gees Jozef aan de steenweg en van de kinderen Coppens aan de Watervoor. Zie afbeelding III.

Het enig perceel van "Den Armen" van Aalst lag aan de Landledestraat, links richting Landlede en op + 300 m van de steenweg.

Het Hospitaal van Aalst bezat een huis met tuin en naastliggende gronden in de Beekstraat, Sectie B nrs. 481, 482 en 483.

Wu vinden we er de woningen van Nestor Van den Brouck en van de We Van Der Haegen D.-De Pelsmaeker. Zie afbeelding IV.

Te vermelden zijn ook nog het perceel Sectie A nr. 561 langs de steenweg, Terlicht, doorlopend tot op de Molenbaan, nu eigendom van de We Van der Hoeven en haar zoon Marcel. Zie afbeelding V.

De eigendommen van het Hospitaal van Gent lagen op de grens met Denderhoutem, richting "9 dagwand", waar ze aansluiten met de gronden, behorend tot de hoeve in de Stichelen, het "Hof te Byloke", dat eveneens aan het hospitaal behoorde.

Als we weten dat Kerksken een oppervlakte had van ruim 313ha, leert een reken-sommetje ons dat alle hogervermelde eigendommen ongeveer 4,7 % uitmaakten van het grondgebied.

Op dit ogenblik heeft het O.C.M.W. nog 6ha 68a 90ca in eigendom op Kerksken.

P. TEMMERMAN

HET GROOT-HAALTERTSE DIALECT

Velen onder onze lezers kennen waarschijnlijk het boek : "Spraak-kunst, Spelling en Idioticon van het Groot-Haaltertse Dialect" samengesteld door ons bestuurs-lid Gilbert Redant.

Wij willen hieruit regelmatig enkele gegevens publiceren. In dit nummer enkele naamgevingen uit de verschillende deelgemeenten met elkaar vergeleken.

<u>Haaltert</u>	<u>Denderh.</u>	<u>Kerksken</u>	<u>Heldergem</u>	<u>Terjoden</u>	<u>A.N.</u>
ingelaar	ringeloët	ingelaar	regelouët	ringelaar	pruim
touëmoes	touëm	touëmoes	tijm	toumos	tijm
ērbees	eirbees	ērbees	ērrebees	ērrebees	aardbei
poelj'n	polj'n	polj'n	polj'n	poelj'n	matrasvulsel
ësgat	ëjesgat	ësgat	ëjesgat	ësgoët	boomgat
këpper	këbber	këpper	kipper	këbber	duiver
ēsse	ērsje	ērsje	arsje	esse	egel
meesj	meesj	meezje	moosj	meesj	mug
dojjer	dool	dool	dool	dojjer	dooier
kloet	kloef	kloet	klopper	kloet	klomp
vëntj	vëntj	vëntj	vantj	vëntj	vent
kladder	klad	buvaar	kladder	kladder	vloeipapier
ērloezje	arlozzje	arloezje	arloezje	arlozzje	horloge
oëlam	aloum	oëlam	ouëloft	oëlam	alaam

wordt voortgezet